

Abonamentul:

Pe un an . . . 60 Lei

Pe jumătate de an 30 Lei

Pentru R

Iugosl:

Prea Cuv. Sale Dlui Ghenadie Bogoevici, protosinghel

Hongrie

Budapest, Holló-utca 8

Pentru R

Americ

DDOORRESUL

Redacția și Admini-
strația Nr. 817.Apare:
în fiecare Sîmbătă.

Inserate după învoială.

Manuscripte nu se
înapoiază.

La o parte politica!

Stînd de vorbă cu țărani noștri, am observat cum „politica“, această boală modernă, începe să ia o formă bolnăvicioasă provocînd adevărate epidemii până și la populațiunea noastră dela sate.

Boala aceasta infecțioasă își are focarul mai ales la orașe; de aici o propagă mai departe agenți purtători de microbi, cari nu își dau seama de fapta lor păgubitoare, devenind prin acesta în mod inconștient provocători desbinării și certelor în poporul nostru dealtfel pacinic și liniștit.

Cine nu cunoaște tipul de cafenea, care ore întregi e în stare să-ți vorbiască de situația politică, „dovedind că toți șefi de partid sint niște nulități“, bineînțeles afară de șeful partidului său. Asemenea oameni, neavînd nicio ocupație, trăesc din experiențe, pe cari le oferă politica. Sint însă cunoscuți în lumea mare sub numele de „politiciani“, iar cînd apar în public, fiecare trecător își ridică cu supunere pălăria înaintea lor, căci, ca prevedere, e bine a fi prieten cu dînsi, neștiindu-se ce surprize poate aduce ziua de mine.

Nu pot avea pretenția să afirm și să cer ca să nu se facă absolut politică; ea a existat și există și azi în toate țările și bîntuie cu aceeași furie și la noi, dacă nu greșesc, poate la noi mai mult decît pe alocuri. Vreau să relev însă faptul, că populațiunea

noastră ar trebui lăsată în pace, căci numai în liniște și bunăînțelegere poate prospera o țară mai ales în timpuri de refacere. Să nu propagăm decî noi singuri ura și disordinea, care promovează patima cu care se face politica la noi.

Pe vremuri, toți Români eram în o singură tabără, într'un singur partid românesc, și luptam contra tuturor partidelor ungurești.

În prezent — din nenorocire — procedăm lafel; față de partidele românești ar trebui să ne dăm seama, că situația s'a schimbat, căci partidele din România-mare, fiind toate românești, șefi de partide sint toți Români adevărați, fiecare în parte dorind fericirea acestei țări și numai mijloacele, căile, difer unele de altele.

Însă defapt cum „omnia via Romam ducent“, la o parte cu patima și dușmănia dintre frați!

Fiecare din noi poate să aibă o părere politică, dar fiecare este dator a stîna în același timp și părerea altuia și a nu vedea un dușman în Românul aderent al unei politici contrare.

De multeori mergem mai departe. E deajuns a te plimba sau a sta la masă cu cutare exponent al unui partid politic, pentru a fi imediat taxat lafel cu dînsul, căci, vezi Doamne, omul trebuie să fie atent ce, cum, și cu cine vorbește și în a cui societate se găsește.

Sint numeroase cazurile de felul acesta cari toate ne dovedesc, că politica, acest vierme veninos, este bacilul vrajbei, duhul rău, de care trebuie să ne ferim.

În special — dupăcum am amintit mai sus — să nu ducem politica și la sate, unde urmările sint și mai dezastruoase.

Exemplu vădit ni-l dau în această privitynță alegerile, cînd observăm că țaranul, care până mai erî își vedea de munca cîmpului, de nevoile sale casnice, deodată, sub îmboldul acestei semințe a minciunei, devine agitat, alegerile îl sustrag dela muncă, și-l aruncă în vilttoarea unor neînțelegeri sterile, dăunătoare țării, interesului public, și binelui obștesc.

De multeori urmările acestei propagande întrec orice măsură, aducînd perturbări chiar între membri aceleiași familii. Mi-aduc aminte cum la alegerile ultime un vecin al meu a fost insultat de nepotul său, pentrucă n'au împărțit ideile acestuia.

Deci, onorați politiciani, lăsați-ne țărănimea în pace, nu vă atingeți de viața ei curată, căci dacă istoricul Iorga cu ocazia unei conferințe, ținută decurînd în Timișoara, a afirmat că posedăm ceva, ceiace le lipsește altor popoare, a înțeles țărănimea noastră blajină. Să o păstrăm așa-cum este: liniștită, cinstită și muncitoare; să nu ne trezim, că „cu politica am rămas de nimica“.

Videant consules!

Dr. I. Bogdan.

FOILETON.

Minele de cărbuni din Anina-Steierdorf.

(Fine)

În această perioadă producția de cărbuni era mică, cu o exploatare neregulată. Producția anuală a fost în termen mijlociu de 321.000 Metzen = 215.000 q.

Dupăce erariul montan a preluat așanumitele „Minele Gărlștei“ și cele 8 teritorii miniere din Porcar, s'a proiectat un plan de deschidere și exploatare; conform planului acestuia, producția acestor mine avea să se ridice anual succesiv la 1.5—2 milioane de măji.

Pentru scopul acesta s'a compus proiectul următor:

1. Din Valea Jitinului să se mine o galerie numită „Galeria Stefan“, dela Vest către Ost în linie dreaptă și în lungime de 3523 m. către Puțul Colovrat din „Valea Terezia“, care puț pe atunci se săpa; străbaterea galeriei Stefan în puțul Colovrat trebuia să se întîmple la o adîncime de 138 m. Construirea acestei galerii era proiectată să se facă în termen de 9 ani. Tot în Valea Jitinului, vis-a-vis de galeria Stefan, s'a minat un tunel către Valea Lișava, iar dela gura vestică a acestuia s'a construit un plan înclinat, outomotor, (Bremsberg) până la calea ferată normală. De aci era să se construeze o cale ferată peste Oravița-Baziaș.

2. O Galerie-Tunel, numită „Regele Ferdinand V“, s'a început din Valea-Lișava, tot subț Galeria Stefan, însă cu 80 de stînjeni mai adînc decît aceasta, și care la o distanță de 4453 m. asemenea trebuia să străbată în puțul Colovrat, spre a fi posibilă transportarea cărbunilor, din orizonturi mai adînci, deadreptul la calea ferată.

3. Din Valea Lișava să se construeze o cale ferată peste Oravița-Baziaș, în lungime de 61 Km (8 legții).

Deoarece construirea liniei ferate ar fi durat 2 ani, iar a galeriei „Stefan“ 9—10 ani, s'a decis a se construi o linie de tramvai dela Minele Gărlștei (Anina) până la galeria-tunel „Stefan“, și a transporta cărbuni pe linia aceasta până în Valea-Lișava.

În decursul exploatărilor executate de stat, s'a început la săparea următoarelor puțuri:

la 1846 puțul Colovrat și Kübeck,

la 1847 puțul Breuner și galeria Gabriele,

la 1851 puțul Tinnfeld No. 1 și galeria de transport Dullnig.

Înainte de a se termina linia de tramvai, proiectată între „Minele Gărlștei“ și Valea Jitinului, s'a constatat că punerea ei în circulație ar avea de luptat cu mari greutăți.

Executarea proiectului grandios de galerii tunele, asemenea era defavorabilă, fiindcă galeria-tunel „Stefan“, în cei 6 ani cît s'a lucrat la ea, a înaintat numai cu 207 stînjeni. Prinurmăre executarea completă a acestor lucrări în 9 ani, încă pe atunci era o imposibilitate, și afară de

aceia era evident, că pănăce s'ar fi străbătut cu tunelul în puțul Colovrat, cărbuni deasupra orizontului tunelului s'ar fi și exploatat deja complet, fiindcă exploatățile în Anina continuau regulat.

În urma propunerii inspectorului de edile Dullnig, s'a decis ca stațiunea Lișava să se pună în legătură printr'o cale ferată normală cu „Minele Gărlștei“.

O revizie din a. 1853 a dovedit, că speșele avute cu executarea acestui mare proiect, nu stau în nicio proporție cu avantajul dorit, deaceia în a. 1854 proiectul întreg s'a abandonat și toate lucrările referitoare s'au sistat.

Dupăce Guvernului Austriac nu reușe cu întreprinderile sale industriale din Banat, la sfîrșitul anului 1854 erariul montan vindu toate minele din Anina-Steierdorf societății căilor ferate austro-ungare priv. de stat, azi „Uzinele de Fer și Domeniile din Reșița S. A.“ Luarea acestora în primire s'a făcut în a. 1855, cînd s'au luat în primire dela stat și celelalte mine din Banat: Oravița, Ciclova, Sasca, Moldova-nouă, Reșița, Doman, Secul, Moravița, Ocna de fer și Dognecea.

În a. 1859 s'au zidit în Anina primele locuințe pentru muncitorii, 60 la număr.

Minele particularilor, aflătoare în terenul Aninei, societatea le-a cumpărat în a. 1857—1860.

Fiind transportul din cauza lipsei de comunicație foarte anevoios, până aci transportul cărbunilor se făcea cu carele până la Baziaș. La a. 1860 societatea a început construirea liniei

Naționalizarea Soc. „Reșița“.

Consiliul de miniștri în urma avizului comisiei speciale, compusă din d-ni miniștri de finanțe, domenii, muncii și industriei și a referatului d-lui ministru al industriei și comerțului, asupra cererii societății „Reșița“ de a-și spori capitalul și a modifica statutele, a cerut acestei societăți, să îndeplinească următoarele condițiuni:

1. Să asigure în mod efectiv participarea în majoritate a capitalului românesc în societate.

Subscripțiile la noua emisiune vor fi rezervate exclusiv cetățenilor români, până când capitalul aflat în mâinile românești va atinge cel puțin 60 la sută din capitalul social. Această proporție va trebui menținută și pe viitor.

Din emisiunea III. 15.000 acțiuni vor fi oferite, cu înlesniri de plată, lucrătorilor și personalului tehnic și administrativ român din uzinele sau de pe domeniile Reșița, precum și cel puțin cîte 50 acțiuni comunelor de pe domeniul societății; aceste din urmă acțiuni vor fi netransmisibile.

Repartiția acțiunilor din emisiunea III. se va face sub supravegherea unei comisii compusă din primul președinte al înaltei Curți de Casație și Justiție, sau de consilierul delegat de el, din președintele Curții de Conturi și din guvernatorul Băncii Naționale.

Atît operațiunile de preschimbare sau stampilare ale acțiunilor la purtător, cît și repartiția nouilor emisiuni, se vor face sub controlul statului.

Acțiunile la purtător, cari nu vor fi prezentate la preschimbare, sau stampilare în termenul fixat, vor pierde dreptul de vot în adunările generale, iar plata dividendelor se va suspenda pînă la stampilare sau preschimbare în nominative.

2. Să se asigure atît participarea în majoritate a elementului românesc în conducerea societății, cît și îndrumarea viitoare a ei activității în acord cu interesele generale ale țării. În acest scop, pelingă cele două treimi din consiliul de administrație, să fie român și directorul general.

3. Pentru a se evita ca grupările mari de acțiuni în aceiași mînă să dea eventual posesorilor o putere predominantă în adunările generale, este indispensabil a se modifica dispozițiunile art. 12 din statute și a se prevedea limitarea voturilor la cel mult una sută, 5 acțiuni dînd drept la un vot.

ferate normale Oravița-Anina, care fu inaugurată la a. 1863. Această linie are o lungime de 31 Km. și posedă 14 tuneluri și 10 viaducte. Această linie traversează cea mai pitorească regiune din munți Banatului.

Pentru utilizarea minereurilor de fer, cari se găsesc printre straturile supraliasice, la a. 1858 s'a fondat o uzină de fer și în a. 1861 s'a topit pentru primadață fer în Anina.

Exploatarea minelor de cărbuni din Anina-Steierdorf se dezvoltă cu o repeziune uimitoare. Se săparea noui puțuri, și adevă: În anul 1863 puțul Uteriș, 1869 puțul Thinnfeld II., puțul Hildegard și puțul Colonic, în anul 1871 puțul Ponor, 1874 puțul Anina, mai tîrziu Ronna, apoi Hungaria, actualminte »Puțul-Central«.

Dintre toate puțurile din Anina și Steierdorf indicate mai sus, sînt actualminte în activitate: Puțul Ponor cu o adîncime de 212 m., puțul Colovrat cu o adîncime de 528 m., puțul de aerisire No. I. cu o adîncime de 573 m., puțul de aerisire No. II. cu o adîncime de 587 m., puțul Kùbeck cu o adîncime de 610 m., puțul Central cu o adîncime de 644 m.

Cu excepțiunea puțului Ponor, dela care se transportă cărbuni pe o cale ferată îngustă pînă la separația care se găsește lingă puțul Central, toate puțurile stau în legătură subterană unul cu altul.

Toate puțurile sînt înzestrate cu instalațiuni și mașini din cele mai moderne, servind numeroaselor trebuințe ale exploatațiunii minelor.

Această dezvoltare și perfecționare fu neînteruptă pînă la războiul mondial.

Producția de cărbuni anuală ajunsese în 1914 la 270.800 tone, însă în decursul războiului, din lipsă de forțe omenești și din lipsă de unelte, mașinerii ș. a. producția a scăzut considerabil.

4. Inafară de condițiunile de mai sus, guvernul își rezervă dreptul a legifera și alte condițiuni cu caracter general privitoare la controlul întreprinderilor, a căror obiect interesează economia țării și apărarea națională, întreprinderi printre cari este și societatea „Reșița“.

Igienă.

Doctorul Dinguzli din Tunis (Africa), cel care a relevat că mișcările ritmice ale credincioșilor lui Mahomed în timpul rugăciunilor către Alah sînt o excelentă gimnastică priincioasă sănătății, a descoperit, că medicamentul recomandat de Avicenne pentru tratarea boalelor de pept »gelenjubina« care se prepară ferbind trandafir roșii în miere, ajută în modul cel mai eficace la vindecarea tuberculozei. Efectul este datorit taninului și zahărului, ce le conține acest leac.

Felurimî.

Ceva despre microcosme.

Nimic nu există decît atomul și spațiul gol; toate celelalte sînt păreri. Atomi sînt fără sfîrșit ca număr, și tot așa fără sfîrșit și ca variațiune de forme. În perpetuă mișcare de cădere în spațiul fără margini lovesc atomi cei mai mari, cari cad mai vertiginos, pe cei mai mici, cauzînd mișcările laterale și viltorii, cari sînt începutul creațiunii lumilor. Nenumărate lumi se formează și pier lingă — și după olaltă.

Au trecut 2300 ani decînd Democrit »Filosoful rîzător« din Abdera, a comunicat lumii această teoremă și nici pînă azi teoria atomilor nu s'a prăbușit; într'o formă schimbată, mai perfecționată, formează și azi un stîlp fundamental al științelor naturale.

Atomi sînt cele mai mici particule ale elementelor, din cari cunoaștem pînă acuma peste 70. Atomi unui și aceluiași element sînt, ca mărime și greutate, între ei perfect egali, dar diferă cutotul de atomi altui element.

Arareori, și numai excepțional, pot exista atomi singuratici, de sine, de regulă se unesc cu alți atomi și aceste uniri de atomi le numim noi molecule, așa se unesc d. e. doi atomi de idrogen cu un atom de oxigen într'un corp pe care îl numim apă. Cea mai mică particică de apă

După toate aceste calamități, este a se atribui și împrejurării, că la sfîrșitul războiului venind muncitori mineri acasă, înloc de a-și vedea de profesiunea lor de odinioară, aveau scribă de orișice muncă cinstită și pretindeau o plată exorbitantă, apoi fiind minele noastre foarte îndepărtate de liniile principale ale căilor ferate, am luptat și mai luptăm și azi cu marî greutate la aprovizionarea muncitorilor cu alimente și alte articole de prima necesitate.

În luna Octombrie 1918 a erupt revoluția și în Anina, punînd existența minelor de cărbuni și a tuturor instalațiunilor aparținătoare acestora în primejdie.

Răscoala aceasta, însă, s'a potolit repede și alți minele cît și instalațiunile miniere au rămas neatînse, dar producția cărbunilor nici pînă azi nu s'a ridicat cum se cade, se sperează, însă, că succesive iar va ajunge la dezvoltarea ei normală.

Epigrame.

Minerva din plină poală
Ți-a dat talentul cadou;
N'ai umblat nicicînd la școală,
Totuși ești un mare — bou.

—o—

Noroc cam rar în lume, frate,
Așa căsătorie 'n pripă,
Bărbatul ei nu e Socrate,
Și totuși ea e o Xantipă.

—o—

Ai lucrat ca Ercul, tată,
Iar cînd ai ajuns moșneag,
Iți dau mitra ca răsplătă:
După plouă chepeneg.

(Moldova-nouă)

Don Ramiro.

se compune din o grupă de 3 atomi, ea este o moleculă.

S'a încercat a se calcula mărimea moleculelor și a atomilor și s'a ajuns la concluzia că diametrul lor poate fi între unasutămie pînă la una milioane parte dintr'un milimetru. Aceste dimensiuni depășesc puțină noastră de apreciere. Mai ușor putem pricepe aceasta prin exemple. Dacă s'ar lua dintr'o simplă gămălie de ac din secundă în secundă cîteun atom, ar trece 253 billione de ani pînăcînd ar ajunge ultimul atom la rînd. După alt exemplu, ca să formăm o lungime de un centimetru, ar trebui să așezăm la rînd unul lingă altul 150 milioane de atomi de idrogen.

Cu greu se va ajunge ca ochiul omeneș să poată contempla atomul ca atare, căci cele mai mici particule pe cari le putem observa cu cele mai puternice microscopice, ar fi de cca 2 milioane molecule. Dealtfel le-a succedat doi savanți cercetători Liedenkopf și Zsigmondy din Iena a observa, cu un anumit sistem de iluminat al obiectivului, particule ale aurului cari au fost de un milion de ori mai mici, decît particulele cele mai mici cari s'au putut observa cu microscopul, dar totuși au fost și ele mai mari decît moleculele.

De miî de ani atomul era considerat de cea mai mică particică a elementelor, dar cam de un sfert de secol și-a pierdut acest rang, cercetători savanți prin observațiunile făcute asupra influenței magnetice a particulelor cari vibrează în flăcările luminii, cît și prin acelea ale elementului numit razi, care emană neconținut raze, au fost conduși la concluzia, că mai există particule și mai minuscule decît atomul, și fiindcă acele particule stau în strînsă legătură cu fenomenele electrice, le-a numit »electron« și chiar au și calculat, că un electron e de douămii de ori mai mic decît un atom de idrogen, s'a mai constatat că sînt două feluri de electroni, uni electrici pozitivi, alți electrici negativi. — Electroni se pot uni cu atomi și le acordă acestora o încărcătură electrică; o astfel de unire o numim »Ion«. — Dar electroni pot exista și pentru sine singuri.

Razele pe cari le emană radiul, consistă din electroni cari zboară cu o iuteală vertiginosă de 16 miî kilometri pe secundă. Un centimetru cub de razi prin continuele emanațiuni ale acestor minusculi electroni, ar pierde din greutatea sa un miligram într'un timp de un miliard de ani.

După cercetări recente și încă în curs ale savantului Rutherford căruia i-a succedat a descompune prin razele alpha, un atom, s'a constatat că atomi sînt microcosme, adevă sînt formați analog unui sistem solar, și anume cu un nucleu împrejurul căruia se mișcă, cu o iuteală vertiginosă și fără preget, electroni, identic cum se mișcă astrele împrejurul unui soare; mai departe se crede că diferența dintre elemente nu ar fi alta, decît mărimea nucleului cît și a numărului și a felului de a fi electropozitivi ori negativi ai electronilor cari zboară neconținut împrejurul aceluî nucleu. Decî în cazul acesta nu va trece mult timp pentru a-î succede științei a înfăptui visul vechilor alchimisti de a transforma corpurile după voință și a produce aur, ori alte metale nobile, pe cale sintetică.

Coriolan Popescu.

Cronică.

† Lucreția Cucu măritată Cinghiță.

Mercuri seara în amurg un dăngănit jalnic al clopotului mare dela biserica ortodoxă, vestind încetarea din viață a singurei odrasle din familia Lazăr Cucu din Oravița, a izbit pe toți prieteni și cunoșcuți, cari cunoșteau blîndețea acestei victime a datoriei ei de soție, de mamă... Soarta nemiloasă a smuls-o cu cruzime din brațele părinților a căror singură mîngăere era, a smuls-o dela pieptul îndureratului ei soț ing. Cinghiță, a smuls-o din cercul nevastelor tinere, înfiorate de capriciile destinului inevitabil, rămînînd toți și toate cu privirea fixată, cu gîndul rătăcit în golul nemărginirei, de unde se ivește ursita omului, pentru a-și arăta puterea asupra lui... Transmitem și pe această cale jalnicei familii sincere condoleanțe! Doarmă lin!

Di profesor *Constantin Nedelcu*, inspector al Fundațiunii culturale „Principele Carol”, pe-trecind în mijlocul nostru, va face o serie de conferințe cu proiecțiuni, anume, Duminecă la Casa națională din Vrani, iar săptămîna viitoare în orașul nostru și în Anina. Subiectul conferințelor: *Epoca lui Mihai-Vodă Viteazul*.

Chorul vocal al bisericii ortodoxe din Ticvaniu-mic a dat a doua zi de Paști un foarte reușit concert, împreună cu teatru, după ce în aceeași zi d. a. și-a tirnosit steagul nou al Reuniunii lor, sub patronajul „nașului” *Jacob Epure*, un fruntaș țaran din localitate. A fost o zi mare pentru săteni noștri dornici de cultură, conduși de harnicul lor preot *Romulus Suciu*.

La *Vărădie* s'a nenorocit un om bătrîn. Trecind la biserică la Paști, a explodat una dintre treascuri, și l-a izbit în cap, omorîndu-l pe loc.

După congresul lor ținut în Timișoara în săptămîna luminată, profesorii secundari din țară au făcut o excursie la Reșița, unde au vizitat uzinele și toate întocmirile industriale pentru apărarea națională, socotite de toți vizitatori ca o fală a Banatului, a țării.

Termenul, pentru declarațiile de impunere s'a prelungit până Duminecă la 22 curent.

† La Șoșdea a încetat din viață, în floarea vieții, *Iulia Zăgăiceanu născ. Guțu*, repusă de un morb neîndurător. În mormîntarea i-s'a făcut, cu o imensă asistență, în Dumineca Paștilor. Odihniască în pace!

Atitudinea funcționarilor poștali și cheferiști amenință a izbucni în grevă generală?

Banca „Lloyd” din Timișoara a dat faliment.

Regia a decis scumpirea chibritelor la 75 bani cutia și 50 bani plicul.

„Orschowaer Wochenblatt”, sistată din timpul războiului, își anunță reparația.

Guvernul Iugoslaviei, după cum scrie „Giornale d'Italia”, s'ar fi declarat dispus să revizuiască Constituția, recunoscînd autonomia provinciilor alipite la Serbia veche.

Nelson Cromwell din Paris, un mare prieten al poporului român, a dăruit un milion pentru operele de caritate ale Reginei noastre.

La Belgrad s'au început tratative pentru încheierea unei noi convenții comerciale între Iugoslavia și Austria.

Maî mulți ziaristi englezi au sosit în București, alarmați de știrile ce le-a fost respins presă maghiară relativ la pretinsa revoluție din România, pentru a relatea la ziarele lor starea reală.

„Fra Girolamo” scrie din Roma, în ziarul „Indreptarea” din București, despre concesiunea căilor ferate, marî economii bugetare, imperialism cultural și alte minunății din evoluția guvernării fasciste, care a scăpat Italia din ghiarele curențelor antipatriotice, prin ieșirea la suprafață din cloacul social postbelic, a omului din popor Mussolini, care, în aplausul lumii, a pus stavilă prăpădului din țara lui.

Contele Hillegarde, plecînd din Budapesta spre Viena, a fost jefuit în tren de suma de 700 milioane.

„Timpul”, revistă pentru propagandă națională, arată în maî multe numere, cum e condusă în Ardeal propaganda iredentistă maghiară.

Săptămîna trecută a sosit în capitală profesorul francez *Pierre Bovet* dela universitatea din Genova și director al institutului „Rousseau”, pentru a ține acolo cîteva conferințe științifice despre „Problemele pedagogice moderne”.

În satul Nemțeni din Regatul vechiu s'a prăbușit un mal de lut asupra unei copile, cînd trecea cu mama ei pelingă mal, îngropîndu-o de vie. La țipetele nenorocitei mame locuitori sărîndu-i într'ajutor, după o oră de muncă au scos de sub dărămătură — cadavrul copilei.

La requiemul oficiat la catedrala din Westminster în memoria artei *Sarah Bernhardt* au asistat Regele și Regina Angliei, Bonar Law și Curzon.

Se zvonește că generalul Mackenseu se află actualminte la Moscova, unde negociază cu guvernul sovietic încheierea unei convenții militare între Germania și Rusia.

La congresul pentru medicina internă din Viena au luat parte delegați din toată lumea.

Ministrul de industrie al Italiei a luat parte la inaugurarea expoziției internaționale din Milano.

În orașul Scharnhorst din regiunea ocupată a Germaniei au fost arestați secretarul de stat Hamm, primul ministru prusac Segerwald și bogătașul Hugo Stinnes împreună cu soția sa. La intervenția guvernului german, autoritățile franceze i-au pus în libertate, deținînd maî departe numai pe secretarul Hamm.

În Londra 500.000 muncitorî de construcții s'au pus în grevă.

„Times” primește știrea din Bombay (India), că în săptămîna din urmă au fost repuși de ciumă peste 100 de inși.

„Petit Parisien” află că guvernul belgian și cel francez refuză în prezent să adopte vreo schimbare în actuala politică din Ruhr, atîta timp cît scopul propus (în Ianuar trecut) nu va fi fost atins.

Din Rodos se anunță că trupe turcești au atacat insula Castellorizzo, care a fost cerută de Turci la conferința din Lausanne, decimînd mica garnisoană italiană și împușcînd pe cîteva notabili civili.

Carolina Karsdater, o femeie de 45 de ani din Suedia s'a trezit după un somn de 32 de ani. Ea adormise într'o zi la școală, cînd era de 13 ani. Toate sfîrșirile doctorilor pentru a o deștepta au fost zadarnice. Ea declară că se simte bine, și că ar dori să-și reia educația de unde a fost întreruptă.

Ziarul bolșevic „Isvestia” anunță că în toată Rusia s'au ținut conferințe antireligioase pentru a îndemna poporul să devină ateu, batjocurînd pretutindenî religia ortodoxă. Eată o ispravă urită a bolșevismului-boală de război.

Paris, 11. Cu începere dela 22 Maî, serviciul aerian Paris-București va funcționa regulat, făcînd calea în zbor, durînd 25 ore.

Pe riul Prahova s'au găsit plutind cadavrele fetelor unui locuitor din satul Mărgineni. Anchetă caută să stabilizească dacă poate fi vorba de o crimă sau sinucidere.

Poșta Redacțiunii.

Dr. Gh. Cr. Cluj. În numărul viitor.

Dr. T. D. Cluj. Sîntem în așteptare.

N. Bozovicî. Rugăm răspuns.

C. Crașova?

I. J. Timișoara. Să publicăm ori nu articolul?

A. P. Tighina. Atîta tot?

R. B. Moldova-nouă. Ian vezi, frate, ce i-a apucat pe Boșnegeni? Nu-i bună nepăsarea; nu-i bună nesocotirea culturii mintuitoare a neamului.

Poșta Administrațiunii.

Am maî primit abonamente dela dd. Gh. Lustig, G. Löbl, Ing. Damsberg, D. Ianculescu, I. Virányi, N. Galea, E. Hamburger, D. Iana, Ing. I. Moarcăș, Ing. C. Cinghiță, I. Belgrader, R. Seitz, Soc. „Mercur”, Dr. R. Bähr, I. Bogdanfi, Oravița. — Dr. Daneș, Gh. Balota, Cluj. — A. Pop, Ticvani. — I. Cizmaș, Silași. — General Crainicianu, A. Mocioni, P. Suru, București. — A. Buzilă, Reun. „Lira”, Secăș. — I. Botoș, Comoriște. — P. Balica, Briceni. — E. Crenianu, A. Bogdanu, Dr. Gh. Miclea, Dr. N. Imbroane, Timișoara. — Dr. P. Avramescu, Lugoj. — V. Nedici, Socolar. — Pr. Simu, General M. Csicseric, Cârnecea. — I. Bogdan, Dej. — I. Vâlceleanu, Teregoava. — P. Vuia, Vărădia. — Gh. Brebenaru, N. Ailat, M. Once, Bocșa-rom. — A. Popovici, Tighina. — O. Pașcanu, Cernauți. — A. Mușeanu, Reșița. — Dr. Gh. Vodă, Sasca-mont. — Dr. Reichl, Caransebeș.

Uzinele de Fier și Domeniile din Reșița Societate Anonimă.

Publicațiune.

În vederea preschimbării acțiunilor la purtător în acțiuni nominative, preschimbare prescrisă de nouile statute votate de adunarea generală extraordinară din 8 Februar 1923 și potrivit Jurnalului Consiliului de Miniștri No. 593 din 27 Martie 1923 publicat în Monitorul oficial din 6 April 1923. Direcțiunea Generală a societății invită pe domni acționari a prezenta până la 10 Maî 1923 acțiunile ce posedă spre stampilare și înregistrare.

Acțiunile se vor depune la birourile societății în București, str. Povernei 2, în fiecare zi dela 9—12 a. m.

Posesori acțiunilor aflate în străinătate vor trimite un borderou în dublu exemplar al acțiunilor ce posedă, indicînd numărul fiecărei acțiuni. Un exemplar stampilat se va restitui posesorilor.

După stampilarea acțiunilor sau a borderourilor menționate maî sus, orice negocieri se vor face numai cu îndeplinirea formelor prescrise de codul comercial pentru negocierea acțiunilor nominative și cu aprobarea Consiliului de Administrație.

Acționari cari nu vor prezenta la data menționată maî sus acțiunile sau borderourile spre stampilare, vor pierde drepturile de vot la adunările generale și nu vor incasa dividendele cuvenite acțiunilor ce posedă.

Domni Acționari vor arăta neapărat și naționalitatea lor cunoscînd că operațiunea stampilării acțiunilor se va face sub supraveghierea unui delegat al Ministerului Industriei și Comerțului, chemat a constata în același timp; după indicațiunile menționate, și naționalitatea posesorilor.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ

a societății anonime

Uzinele de Fier și Domeniile din Reșița.

Administrația financiară a Județului Caraș-Severin.

Nr. 216/1923.

Înștițare.

Se aduce la cunoștință tuturor locuitorilor din comuna Oravița-montană, că comisiunea de recensement general și impunere prevăzută de art. 4, 18 și 80 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe, pentru evaluarea imobilelor vizate de aceeași lege, atît în localul primăriei resp. și la fiecare clădire în parte, va opera în zilele de 3—16, 18—22, 24—26, 29—31. Maî, 1—16 Iunie 1923.

Toți locuitori se fie prezenți cu actele ce le au. Lugoj, la 13 April 1923.

P. Administratorul financiar: Șeful secției:

I. Mangiu m. p.

I. Ignea m. p.

Aviz.

Hotărîrea comisiunii de ocol pentru Impro-prietărire este la primărie 5 zile afișată.

Apel în termen de 5 zile se poate face către comisiunea județeană pentru Impro-prietărire.

Primăria.

**Hîrtie de împachetat în roluri,
și aparate pentru hîrtie în rol,
se capătă la**

Papetăria „PROGRESUL” în Oravița.

Tipărituri pentru dările de afacere

(Registre speciale, liste zilnice, declarării de vărsare, blocuri pentru darea de lux și state pentru darea de personal pe salare după legea nouă) se capătă la

Tipografia „PROGRESUL” în Oravița.

AVIZ.

Un birtaş harnic și priceput caută pe socoată un birt cu bucătărie de condus în mod ireproșabil. A se întreba la Tipografia »Progresul«.

Cîrciuma s. a. U. D. R. din Cacova,
împreună cu curtea și grădina

este de vînzare.

Ofertele cu notarea sumelor de cumpărare, și cu un vadium de 20.000 Lei se primesc celmult până la 30 April a. c. de către **Dir. silvică U. D. R. din Oravița**, care va aduce la cunoștință celmult până la sfîrșitul lunei Mai hotărîrea adusă.

Moara Haselbach

din Forviz (Oravița-montană) este **DE VÎNZARE**. Informațiuni la proprietarul **Simeon Moldovan, Recița.** :: — ::

Otto Titz, zugrav

Oravița (Dealul bisericii)

se recomandă ca

zugrav pentru inscripții și firme de tot felul, cu prețuri moderate.

La Florăria ANDREAS ENZMANN ORAVIȚA

(Vis-à-vis de Teatrul cinematograf)

se capătă cele mai bune

seminte

de flori frumoase și legume cu cele mai ieftine prețuri.

Casa comercială BOZSITS, Oravița

aduce la cunoștința onoratului public din Oravița și împrejurime, că i-a sosit dela o mare întreprindere de confecțiuni

Articole de confecțiuni

ș. a. **capoate** de creton, **rochiile reform** de stofă, **bluse** de batist, **pînză și mătăsă**, **fuste**, **jumpere** de mătăsă etc.

Mare asortiment.

Se poate vizita fără obligație de cumpărare!

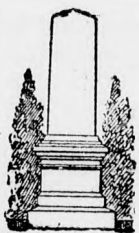
Numai cîteva zile! **Serviciu culant!**

Marfă de prima calitate! • Prețuri de reclamă!

Ernest Gazzoli,

pietrar și gravor

Oravița.

Mare depozit de cruci și monumente

de marmoră pentru morți și eroi, cu prețuri convenabile.

Portreturi de porcelan.

Totfelul de petri folosite la zidirî.

Dumitru Draghici, Oravița

exploat. de păduri și mare comersant de lemne.

Ferestrău propriu, instalat în pădurile statului din Poniașca (între Stajerdorf și Bozovicî).

Vinde acolo tot soiul de materiale lemnoase, în mic și în mare.

Totastfel și din **depozitul central din Oravița:**

totfelul de cherestea, șindilă, țiglă, cărămidă, ciment, var stîmpărat, trestie ș. a.

pentru construcții. **Marfă bună**, cu prețuri de concurență,

mai ieftin decît orunde. **Serviciu culant și prompt.**

Magazinul de ferărie

Heinrich Harter

— Oravița —

este bogat asortat cu totfelul de articole de bransă: Șprîțuri de peronosporă, șine la mașini de treierat, plăci de asbest și Klingeritt, sfori de asbest, felurite obiecte și unelte de fer, de casă și de bucătărie, și totfelul de scule trebuitoare. **Serviciu culant și prompt.**